

УДК 811.161.2'373.2:[94(477):355.318]
DOI <https://doi.org/10.15407/nz2021.04.971>

СЕМАНТИКО-МОТИВАЦІЙНІ ОСНОВИ ПСЕВДОНІМІВ УПА

Наталія СОКІЛ-КЛЕПАР

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4156-5978>

доцент,

Львівський національний університет імені Івана Франка,
кафедра української мови імені професора Івана Ковалика,
вул. Університетська, 1, 79001, Львів, Україна,
e-mail: nsokil@ukr.net

Мета статті — розглянути деякі моменти творення псевдонімів. *Об'єкт аналізу* — псевдоніми УПА, зокрема їхній семантико-мотиваційний рівень. До формування та використання таких власних назв стимулювали суспільно-історичні обставини. Цей факт і пояснює високу вживаність псевдонімів у період національно-визвольних змагань 40—50-х рр. ХХ ст.

З'ясовано, що псевдоніми семантично похідні від аpellативів і пропріативів. Серед відапеллативних псевдонімів найчастіше функціонують одиниці, мотивовані флорономенами, зоономенами, орнітономенами тощо. З-поміж відонімних псевдонімів домінують відантропоніми, а особливі відіменні.

У висновках стверджується, що кожен псевдонім повстанця — це історичний факт конкретної епохи, створений ситуативно з метою конспірації. За лінгвістичною специфікою такі одиниці є результатом вторинної номінації, що містять під собою важливе семантико-мотиваційне підґрунтя.

Методологія дослідження базується на історичному огляді, теоретичному аналізі, систематизації та узагальненні.

Ключові слова: псевдонім, мотивація, семантика, номінація.

Nataliya SOKIL-KLEPAR

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4156-5978>

Ph. D., Associate Professor

of the Department of Ukrainian Language,

Lviv Ivan Franko National University

Universytetska Str., 1, Lviv, 79001, Ukraine

e-mail: nsokil@ukr.net

SEMANTIC AND MOTIVATIONAL BASIS OF UPA PSEUDONYMS

Introduction: Anthroponyms are a small part of history, which reflect the lifestyle, beliefs, aspirations, fantasy, creativity, culture and mentality of the people. The system of anthroponyms is complex and multifaceted. Pseudonyms, fictitious names, the main function of which is to hide the identity are particularly interesting in terms of linguistics. The formation and use of such proper names was mainly stimulated by certain social and historical circumstances. This explains why pseudonyms were so frequently used during the national liberation movement in the 40s and 50s of the 20th century. Pseudonyms as linguistic phenomena have a number of peculiar features, for example, self-naming, optionality, secondariness, informality, nonhereditary nature, connotation, polyonymy (several pseudonyms used by one holder). The main scientific *method* in the article is descriptive. *Results:* The motivational level, the reasons for creating names and highlighting a characteristic feature that contributed to the formation of an onym, plays a particularly important role. Certainly, when it comes to pseudonyms of the fighters, they are most frequently probabilistically motivated, since it might not always be possible to find reasons for the actual motivation. Therefore, the main criteria in distinguishing the onyms for an onomatologist are usually the thematic and semantic ones. Pseudonyms semantically derive from appellatives and propriatives. Among the pseudonyms derived from appellatives, there are mostly units motivated by flora nomination, fauna nomination, ornithonomination, etc. (*Birch, Beech, Cherry, Hornbeam, Oak, Raspberry, Spruce, Sycamore; Squirrel, Bear, Wolf, Hare, Snake, Lion, Duck, Swan, Bee, Gadfly; Golden Eagle, Raven, Pigeon, Thrush, Eagle, Falcon, Nightingale, Hawk*). The names of wild animals most frequently formed the basis for the nomination of the fighter pseudonyms. We can assume that these names reflected the spirit of the pseudonym holders and were associatively projected onto the expression of freedom, will and boundless flight. Among other onyms analysed in the article, it is necessary to distinguish the derivatives from landscape features (*Beskid, Ravine*), coloratives (*White, Grey, Blackness*), household related vocabulary (*Whip, Hammer, Pick; Bryndza; Bunda*), abstract vocabulary (*Horror, Revenge*), etc. Among the onym-based pseudonyms, the pseudonyms derived from anthroponyms dominate, in particular, the ones derived from the names (*Bohdana, Vlodko, Irka, Yarko, Mstyslav*). Foreign names represent a small proportion of pseudonyms (*Arnold, Alfred, Lewis*). *Conclusion:* Thus, each pseudonym of the fighter is a historical fact of a particular epoch, created situationally for the purpose of secrecy. In terms of linguistic specifics, such units are the result of secondary nomination, which rest on a semantic and motivational basis.

Keywords: pseudonym, motivation, semantics, nomination.

Вступ. Антропоніми — частинка історії, у якій відображається побут, вірування, сподівання, фантазія, творчість, культура та ментальність народу. Система антропонімів — складна й багатогранна, адже її формують, окрім звичних для нас імен, прізвищ, по-батькові, прізвиськ також і андроніми, патроніми, матроніми, нікнейми, криптоніми, псевдоніми тощо. Всі ці види найменувань розглядає наука антропоніміка, що студіює власні назви з погляду їхнього походження, закономірностей виникнення, розвитку, функціонування, мотивації, словотвору. В українському назвознавстві різні види антропонімів ретельно досліджували Б. Близнюк, О. Вербовета, І. Єфименко, Р. Керста, Л. Кравченко, М. Наливайко, Г. Панчук, С. Пахомова, Ю. Редько, І. Фарион, М. Худаш.

Лінгвістично цікавими знаками є псевдоніми — вигадані особові іменування, метою яких є приховування справжніх імен та прізвищ, щоб надалі уникнути переслідування себе й своїх рідних [12, с. 159]. Дослідник повстанської псевдонімії М. Лесюк вважає, що «псевдонім — це неофіційна конотативна назва особи, яка відображає якусь певну її характерну ознаку, несе інформаційне та емоційне навантаження і відома певному колу осіб» [4, с. 179].

Псевдонімам було приурочено низку теоретичних напрацювань О. Дея, В. Капелюшного, В. Німчука, М. Лесюка, П. Чучки та ін. Практичну специфіку псевдонімів, зокрема їхні семантичні, структурні та функційні особливості, розглядали Л. Бачун, В. Німчук, Н. Павликівська, Л. Підкуймуха, Р. Яцків та ін.

Методологія дослідження базується на історичному огляді, теоретичному аналізі, систематизації та узагальненні.

Основна частина. Псевдонім — це результат самоіменації, адже іменем нарікають нас батьки, прізвище дається нам у спадок, а от псевдонім людина вигадує самостійно, хоча трапляється, що їх добирають близькі та рідні. До утворення та використання таких власних назв стимулювали здебільшого певні суспільно-історичні обставини. Саме цим і пояснюється висока частотність уживання псевдонімів у період національно-визвольних змагань 40—50-х рр. ХХ ст. Найчастіше, однак, бійці УПА до самоіменації застосовували термін псевдо, основною функцією якого була криптологічна. На думку дослідни-

ків, «кожен боєць Української Повстанської Армії, від Головного Командира до звичайного рядового, закритий для сторонніх, і навіть для своїх приятелів псевдом, прибраним іменем» [5, с. 11]. Траплялося так, що псевда розсекречували, тому одна особа змінювала їх, інколи й багаторазово. Скажімо, сьогодні відомо, що Роман Шухевич володів кількома псевдами, як-от: *Тарас Чупринка, Роман Лозовський, Тур, Чернець*.

Звичайно, псевдоніми як онімні одиниці володіють низкою своєрідних ознак. Так, П. Чучка вказав на шість визначальних ознак псевдонімії: 1) псевдонім, на відміну від антропонімів решти класів, — це самоназва (індивідуальна або групова), яку вибирає собі сам іменованим; 2) псевдоніми є факультативними знаками, функціонування яких нинішнє законодавство не регламентує; 3) майже всі псевдоніми є неофіційними назвами (ті поодинокі, що вийшли на рівень загальнонаціональних, здебільшого конкурують зі справжніми прізвищами або з іменами їх носіїв); 4) псевдоніми не належать до спадкових іменувань, що зближує їх із прізвиськами; 5) псевдонімів, зокрема літературно-художніх, у тієї самої особи може бути безліч; 6) майже кожен псевдонім є мотивованою, промовистою назвою, якою денотат не просто називає, але й характеризує себе з позитивного боку [14, с. 82].

Особливих зусиль до збору, систематизації та аналізу псевдонімії доклала сучасна вінницька дослідниця Н. Павликівська. Авторка опублікувала чимало статей, а також монографію, приурочену псевдонімам [6]. Вартий уваги окремий лексикон, джерелом якого послуговували винятково повстанські псевда [8]. У своєму науковому доробку мовознавиця зуміла виділити такі загальні ознаки псевдонімів: 1) лексичної семантики: а) вторинна назва особи; б) факультативна назва, нерегламентована законодавством; в) назва здебільшого позначена інформативністю та характеристичністю; г) назва, що залежно від сфери вживання може набувати певних конотацій та виконувати у зв'язку з цим додаткові функції (оцінну, символічну, естетичну та ін.); 2) соціокомунікативні та функціональні ознаки: а) неофіційна назва людини, але може вживатися в офіційних ситуаціях; б) псевдонім має особливе призначення — оберігати таємницю справжнього іменування носія; в) псевдонім виконує особливу функцію — езотеричну, яка

не властива іншим антропонімам; г) використання псевдоніма пов'язане із суспільною діяльністю носія; д) псевдоніми можуть бути самоназвами або надаватися з боку оточення; е) функціональне навантаження псевдоніма залежить від належності його до певного класу; є) псевдонім, який стає єдиним іменем людини, втрачає свою специфіку і переходить в інший антропонімічний розряд; ж) псевдоніми не успадковуються; з) особа може мати один, кілька й багато псевдонімів [7, с. 275].

У запропонованій статті до аналізу залучено псевдонімний матеріал із книги «Довідник-пошукувець. Реєстр осіб, пов'язаних з визвольною боротьбою на теренах Дрогобиччини 1939—1950 (за архівними документами)» М. Горбала [2]. Це фактаж, який, за словами автора, дасть «змогу оцінити «Голготу» галицького люду» [2, с. 7].

Значної уваги заслуговує лінгвістичне тлумачення псевдонімів, зокрема їхні семантико-мотиваційні особливості. Мотиваційний рівень, тобто причини утворення назв, виокремлення характерної риси, що сприяла утворенню оніма, відіграє важливу роль. На думку О. Селіванової, мотиваційні механізми «на вербальному рівні виявляються у структурно-семантичних зв'язках між похідними та твірними одиницями мовної системи, а на когнітивному рівні є способом мовної репрезентації концептуальних реляцій синергетичної системи етносвідомості» [10, с. 153]. Мотивованість як мовне явище є віддзеркаленням мовними засобами однієї чи кількох ознак предмета в його назві. Тому мотивованість — це опис певного знака за допомогою мовних засобів, що почасти допомагає розкрити значення денотата.

Мотивованість тісно зв'язана не тільки з семантикою вихідного апелятива чи пропріатива, а й із тлумаченнями та певними антропонімами текстами, структурно-словотвірними можливостями, позавербальним фактажем. Для відтворення реальної мотивації допомагають історичні відомості, свідчення очевидців, самих номінаторів, реконструкція певних ситуацій. Так, скажімо, повстанець Василь Кук на зустрічі з молоддю у 1998 р. зауважив, що добирав собі псевда ситуативно: коли перебував у лісі, то звався *Ведмідь*; ім'я *Леміш* він обрав собі цілком символічно, «бо ти ореш ту землю, ті основни робиш, і ти повинен то зорати, щоб потому до-

бре вродило»; а псевдо *Юрко* має історичне підґрунтя, адже пов'язується із Юрком Тутюнником, яким так захоплювався полковник Кук [13, с. 719]. М. Лесюк зауважує, що мотиваційна база псевдонімів часто достатньо прозора, адже в назвах яскраво проглядається експресія, емоційність, соковитість, вишуканість і дотепність [4, с. 179].

Науковці систематизують псевдонімний матеріал за різними критеріями. Найчастіше це буває семантичний. Так, Л. Бачун виокремлює псевдоніми, утворені від назв на позначення: 1) тваринного світу; 2) рослин; 3) антропоформул різної структури; 4) родинного статусу або роду діяльності; 5) зовнішніх та внутрішніх ознак, які характеризують людину; 6) топонімічних одиниць; 7) міфологічних та історичних осіб; 8) природних чи штучних утворень; 9) почуттів, знарядь праці; 10) частин людського тіла [1, с. 32]. Можна навести приклади багатьох інших класифікацій, та все ж помітно, що найчастіше мотиваторами національного псевдонімікону виступають імена, прізвища, етноніми, імена історичних осіб, видатних діячів, а з-поміж відапелятивних утворень домінують зоономени, флорономени, назви-характеристики людини.

Псевдоніми як неофіційні іменування мають свою специфіку, а також спільність із іншими неофіційними антропонімами, скажімо, прізвиськами. Усі вони семантично похідні від апелятивів і пропріативів.

Серед відапелятивних псевдонімів виявлено одиниці, мотивовані флорономенами, зоономенами, орнітономенами, орономенами та ін.

Флорономени мотивують чимало псевдонімів. Так, зафіксовано номінації, що пов'язані з назвами **квітів і трав**: *Астра*, *Будак*, *Квітка*, *Лобода*, *Трава*, *Хміль*; **дерев і кущів**: *Акація*, *Береза*, *Берізка*, *Верба*, *Берізка-Чуйний*, *Берест*, *Бук*, *Вишня*, *Гراب*, *Груша*, *Дуб*, *Калина*, *Каштан*, *Клен*, *Лист*, *Ліщина*, *Лоза*, *Малина*, *Пальма*, *Плющ*, *Смерека*, *Сосна*, *Сук*, *Тополя*, *Черемха*, *Явір*; **плодів**: *Гарбуз*, *Горіх (Оріх)*, *Горішок*, *Горох*, *Кукурудза*, *Шишка*. Варто зауважити, що такі псевда найчастіше добиралися за найменуваннями основних порід дерев, переважно дикорослих. Найбільше виявлено одиниць, мотиваторам яких послуговував апелятив *береза* (*берізка*) для номінації як чоловіків, так і жінок.

Лексеми на позначення **збірних понять рослинності** зрідка мотивують повстанські псевда: *Бір*, *Гай*,

Діброва, Корч, Лісовий, Лісовик. Останнє псевдо, однак, може мати подвійну мотивацію, адже означає і саму людину, що живе в лісі, і міфонім, тобто господаря лісу, його дух, який звичайно злий, нечистий; живе у кронах густих або в дуплах сухих дерев; ночами дико верещить, стогне і лякає людину [3, с. 339]. Найімовірніше, що саме мотивація «страху» і була основою творення псевда.

Серед зоономів, що стали основою для подальшого творення псевд, можна виокремити назви **диких тварин**: Білка, Ведмідь, Вивірка, Вовк, Вовчаренко, Воробець, Заєць, Зайчик, Змій, Лелик (> лелик, лилик «кажан»), Лев; **свійських тварин**: Гусак, Баран, Качур, Когутик, Лебідь; **комахи**: Бджілка, Джмелик, Комар, Муха, Овод; **птахів**: Беркут, Ворон, Гайворон, Голуб, Голубка, Голубчик, Горлиця, Горобець, Готур, Грач, Дрізд, Дятел, Зозуля, Кавка, Коршун, Крук, Орел, Снігур, Сова, Сокіл, Соколик, Соловейко, Соловій, Сорока, Чайка, Шпак, Яструб. Як видно з матеріалу, повстанці найчастіше творили псевдоніми від назв птахів, можливо, асоціативно, адже птах виражає свободу, волю, безмежний політ. Також виявлена перевага в номінації назв диких тварин, що природно, адже повстанці вели свою боротьбу здебільшого в лісах. Зрештою, це також певним чином відтворювало і їхній бойовничий дух.

В основу псевдонімів закладені назви на позначення **явищ та стихій природи**: Буря, Буревій, Вітер, Віхола, Вогонь, Град, Грім, Крига, Луна, Метіль (Заметіль), Мороз, Хмара; **пір року**: Весна, Зима. Можна відзначити, що найчастіше повстанці обирали собі псевда, пов'язані з явищами природи, як-от, мороз, крига, метіль, буря, що уособлювало їхню силу, мужність, незламність.

Цікаво, що з лінвістичного погляду іменники жіночого роду найчастіше асоціюються з іменами носіїв жіночого роду. Однак у псевдоніміконі це не завжди виправдано. Інколи чоловіки добирали собі псевда, що проектувалися на жіноче начало. Скажімо, під псевдом *Весна* скривався Балагуш Онуфрій. В ономастиці подібні одиниці ознаменовано як псевдогіноніми — вид антропоніма, жіноче найменування у функції псевдоніма чоловіка [12, с. 158].

Краєвидні ознаки стали основою багатьох повстанських псевдонімів. Найчастіше псевда мотивовані одиницями на позначення **височин**: Берего-

вий, Бережко, Бескид, Гора, Горбок, Скала; **низин, рівнин**: Степ, Степовий; **заглибин**: Байрак, Яр; **водних об'єктів**: Лиман, Луговий, Ріка, Ручай. Такі одиниці переважно виражалися ознаками, що характерні для місцевого рельєфу. Якщо ж це була, скажімо, номінація *Лиман, Степ*, що не відтворюють краєвидну специфіку Західної України, то, можна припустити, що носії таких псевд були зі східних та південних регіонів.

Кольоративи закладені в основу псевдонімів: Біла, Білий, Блакитна, Блакитний, Бурий, Вишневий, Зелений, Карий, Сивий, Сірий, Чорний, Чорний, Чорнота. Найбільше виявлено псевд, що мотивовані чорною барвою. Таке вживання було певним чином символічним. Звісно, частина номінацій могла відображати реальні фізичні особливості носія (скажімо, колір волосся), але, зважаючи на підпільну діяльність, такі прямі й безпосередні мотиви номінації давалися зрідка. У народній свідомості чорний колір асоціюється з чимось негативним, темним, злим, жахливим, тобто тим, що навіювало страх. Саме такий мотив номінації насамперед і закладений у більшості онімів — «навіювання страху на ворога». Власних назв із семою «білий» виявлено менше. Відомо, що білий колір підсилює контрастність чорного, створюючи своєрідне символічне тло. Згідно з народним розумінням, білий колір уособлює світло, сонце, життя, вічність, святість, божество, місяць, смерть, радість, святковість тощо [11, с. 24]. Ці протилежні кольори в народній уяві втілені в образах добрих і злих духів, позитивних і негативних рис, бідності і багатства тощо. Наявність білої барви в основі псевдонімікону підтверджує позитивну конотацію таких імен.

Побутову лексику, що закладена в основу номінації осіб, можна поділити та тематичні підгрупи з позначенням **музичних інструментів**: Баян, Трембіта; **зброї та ударних знарядь**: Автомат, Бич, Булава, Куля, Стріла; **знарядь праці**: Довбня, Дошка, Кливець, Корба, Молот; **ємностей**: Бак, Збан; **страв**: Бринза, Булка, Куліш; **одягу**: Бунда; **елементів будівель та споруд**: Мур. Ця група псевдонімів не в пріоритеті. Мабуть, найчастіше такі назви давалися асоціативно.

Абстрактна лексика на позначення почуттів, емоцій, відчуттів змотивувала таку частину повстанських псевдонімів: Біда, Жах, Зов, Злоба, Пімста,

Помста. Матеріал переважно презентує псевда, утворені від негативних емоцій. Емоції — це суб'єктивне оціночне ставлення до об'єктивного світу. Саме за допомогою емоцій реально показати внутрішній стан людини, привернути увагу. Тому недарма апелюючи *помста, злоба, жах* домінують у мотивації аналізованого псевдонімікону.

Відпропріативні псевдоніми найчастіше тлумачаться іншими антропонімами класами, а також ойконімами, гідронімами, оронімами, мікротопонімами. У запропонованій статті торкнемося винятково відантропонімих псевд, оскільки вони досить потужно репрезентовані. Чільні позиції посідають відіменні деривати. Таке явище зрозуміле, адже основний ідентифікатор особи — ім'я. Повстанці в ролі псевдонімів обирали собі різноманітні за походженням та структурою імена. Найчастіше це були розмовні скорочені або ускладнені суфіксами варіанти імен, зрідка — повні форми особових імен. Мабуть, у такому випадку пріоритетним були особисті іменні вподобання. На думку Ю. Редька, «саме імена — переважно батька, матері або діда, — стали «першою базою» для творення прізвиць» [9, с. 9]. Що ж до псевдонімів, то, мабуть, окрім тих факторів, що зазначив Ю. Редько, був ще й фактор історичної маркованості імен.

Отож, серед збереженого псевдонімікону можна виокремити такі мотиватори: 1) **давні слов'янські імена**: *Богдан, Богдана, Богданко, Бойтур (Буйтур), Борис, Вадим, Ярослав, Ярослава, В. Славко (Великий Славко), Ярко, Всеволод, Владик, Владко, Владзьо, Володимир, Влодко, Володя, Всеслав, Дзвінка (> Дзвенислава), Любомир, Любо, Малюша, Мстислав, Мстислава*. Зафіксовані повстанські псевда мотивовані здебільшого композитними іменами. Трапляються імена подвійної мотивації, адже *Владзьо, Владко* можуть пояснюватися не тільки іменем *Всеволод*, а й *Володимир*. Деякі імена промовисті, бо їхня семантика якісно відображає налаштування носіїв — *Мстислав*. З псевдонімного матеріалу можна простежити, що повстанці найчастіше добирали собі номінації композитного типу, тобто давні імена побажального, охоронного, характеризувального типу; 2) **християнські імена у повній офіційній формі**: *Андрій, Антон, Арсен, Архип, Василь, Віктор, Гнат, Григорій, Давид, Данило, Дем'ян, Денис, Дмитро, Єв-*

ген, Зеновій, Зорян, Йосип, Іван, Ігор, Карпо, Касіян, Кирило, Корнило, Корній, Лазар, Маковій, Макар, Максим; імена у скороченій демінутивній або ускладненій суфіксами формі: *Андрусь, Базьо, Гриць, Грицько, Гринь, Василик, Гацьо, Генко, Василько, Данко, Данько, Дмитрусь, Демко, Дарко, Дорко, Женья, Іванко, Зеньо, Зенько, Зінько Юрко, Яцько*. Кількісна перевага просторічних форм імен у формі псевдонімів пояснюється узусом, адже їх застосовували в повсякденному неофіційному мовленні. Здебільшого такі імена відрізнялися від реальних офіційних імен носіїв. Тільки зрідка просторічна форма могла ставати псевдом (*Данько (> Данило, Богдан)* — носій псевда мав ім'я *Богдан*). Поодинокі зафіксовано псевда, в основах яких відображені типово **неукраїнські чоловічі імена**: *Адольф, Альфред, Антонеско, Арнольд, Ахілл, Едвард, Єлісей, Люїс*.

У повстанському псевдоніміконі одиниць, мотивованих **українськими жіночими церковно-християнськими іменами**, небагато: *Вікторія, Віра, Галя, Галина, Геня, Дана, Дарка, Зеня, Зенка, Іванка, Ірка, Катруся, Лариса, Леся, Марійка, Марійка-1, Марійка-80, Мар'яна, Марта, Мілька, Наталка, Оксана, Оля, Оришка, Оріся, Розалія, Тамара, Тетяна, Уляна*. Така низька частотність жіночих імен пояснювалася перевагою на війні саме чоловіків, а жінки ж здебільшого були зв'язковими, розвідницями, медсестрами. Жінки у ролі псевд обирали й інші номінації, скажімо, похідні від назв квітів, абстрактних понять, зовнішніх чи внутрішніх характеристик особи. До речі, для псевдонімів характерні також явища псевдоандронімії — вживання чоловічого імені у функції псевдоніма жінки, скажімо, *Олекса (Баб'як Ольга)*.

Висновки. Кожен псевдонім повстанця — це історичний факт конкретної епохи, створений ситуативно з метою конспірації. За лінгвістичною специфікою такі одиниці є результатом вторинної номінації, що містять під собою важливе семантико-мотиваційне підґрунтя.

1. Бачун Л.І. Дещо про псевдоніми періоду 1942—1954 років (за матеріалами українських прозових творів). *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія «Філологія». Вип. 1(69). Ч. 1. 2018. С. 31—33. URL: <https://journals.oa.edu.ua/Philology/article/download/1563/1382/>

2. Горбаль М. *Довідник-пошуковець. Реєстр осіб, пов'язаних з визвольною боротьбою на теренах Дрогобиччини 1939—1950 (за архівними документами)*. Т. 6. Торонто; Львів, 2005. 1312 с.
3. Жайворонок В. *Знаки української етнокультури. Словник-довідник*. Київ: Довіра, 2006. 703 с.
4. Лесюк М.П. Псевда вояків Української Повстанської Армії. *Studia Slawistyczne 1; Nazewnictwo na pograniczach etniczno-jezykowych*. Białystok, 1999. S. 117—184.
5. Мірчук П. *Українська Повстанська Армія. 1942—1952*. Львів, 1991. 448 с.
6. Павликівська Н.М. *Питання української псевдонімії ХХ століття*. Вінниця: Глобус-Прес, 2009. 338 с.
7. Павликівська Н.М. Система і структура псевдонімів ОУН та УПА. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 10: Проблеми граматики і лексикології української мови*. 2011. Вип. 7. С. 274—279. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_10_2011_7_63
8. Павликівська Н.М. *Словник псевдонімів ОУН-УПА*. Вінниця: О. Власюк, 2007. 440 с.
9. Редько Ю.К. *Сучасні українські прізвища*. Київ: Наукова думка, 1966. 217 с.
10. Селіванова О.О. *Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми*. Полтава: Довкілля-К, 2008. 711 с.
11. *Словник символів культури України*. За заг. ред. В.П. Коцура, О.І. Потапенка, М.К. Дмитренка. Київ: Міленіум, 2002. 260 с.
12. *Словник українських ономастичних термінів*. Укл. Д. Бучко, Н. Ткачова. Харків: Ранок-НТ, 2012. 256 с.
13. Сокіл Н. Псевдоніми повстанців Сколівщини. *Визвольний шлях*. Лондон; Київ, 1999. Кн. 6 (615). С. 717—734.
14. Чучка П.П. Українські псевдоніми: статус, структура і функції. *Наукові записки Кіровоградського держ. педуніверситету ім. В. Винниченка. Серія: філол. науки (мовознавство)*. 2001. Вип. 37. С. 82—83.
- demii». *Seriia «Filolohiia»* (Issue 1 (69), part 1, pp. 31—33). Retrieved from: <https://journals.oa.edu.ua/Philology/article/download/1563/1382/> [in Ukrainian].
- Horbal', M. (2005). *Search guide. Register of persons involved in the liberation struggle in Drohobych 1939—1950 (according to archival documents)* (Vol. 6). Toronto; L'viv [in Ukrainian].
- Zhajvoronok, V. (2006). *Signs of Ukrainian ethnoculture. Dictionary-reference*. Kyiv: Dovira [in Ukrainian].
- Lesiuk, M.P. (1999). Pseudo of soldiers of the Ukrainian Insurgent Army. *Studia Slawistyczne 1; Nazewnictwo na pograniczach etniczno-jezykowych* (Pp. 117—184). Białystok [in Ukrainian].
- Mirchuk, P. (1991). *Ukrainian Insurgent Army. 1942—1952*. L'viv [in Ukrainian].
- Pavlykivs'ka, N.M. (2009). *Questions of Ukrainian pseudonymy of the twentieth century*. Vinnytsia: Hlobus-Pris [in Ukrainian].
- Pavlykivs'ka, N.M. (2011). System and structure of OUN and UPA pseudonyms. *Naukovyj chasopys Natsional'noho pedahohichnoho universytetu imeni M.P. Drahomanova. Seria 10: Problemy hramatyky i leksykolohii ukrains'koi movy* (Issue 7, pp. 274—279). Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_10_2011_7_63 [in Ukrainian].
- Pavlykivs'ka, N.M. (2007). *Dictionary of pseudonyms OUN-UPA*. Vinnytsia: O. Vlasiuk [in Ukrainian].
- Red'ko, Yu.K. (1966). *Modern Ukrainian surnames*. Kyiv: Naukova dumka [in Ukrainian].
- Selivanova, O.O. (2008). *Modern linguistics: directions and problems*. Poltava: Dovkillia-K [in Ukrainian].
- Kotsur V.P., Potapenko O.I., & Dmytrenko M.K. (Eds.). (2002). *Dictionary of symbols of Ukrainian culture*. Kyiv: Milenium [in Ukrainian].
- Buchko, D., & Tkachova N. (Eds.). (2012). *Dictionary of Ukrainian onomastic terms*. Kharkiv: Ranok-NT [in Ukrainian].
- Sokil, N. (1999). Pseudonyms of insurgents of Skole. *Vyzvol'nyj shliakh* (Book 6 (615), pp. 717—734). London; Kyiv [in Ukrainian].
- Chuchka, P.P. (2001). Ukrainian pseudonyms: status, structure and functions. *Naukovi zapysky Kirovohrads'koho derzh. peduniversitytetu im. V. Vynnychenka. Seria: filol. nauky (movoznavstvo)* (Issue 37, pp. 82—83) [in Ukrainian].

REFERENCES

Bachun, L.I. (2018). Something about pseudonyms of the period 1942—1954 (based on Ukrainian prose works). *Naukovi zapysky Natsional'noho universytetu «Ostroz'ka aka-*